

آیا رئیس جمهور، فقط ماشین امضای احکام است؟

مهرداد احمدی شیخانی

روزنامه‌نگار

ضرب المثلّی اهنگین هست که می‌گوید: «من نبودم دستم بود، تقصیر آستینم بود». این ضرب‌المثل هر چند کمی فکاهی است و طنز را چاشنی خود دارد، ولی از حقیقتی حکایت می‌کند که نمی‌توان آن را پنهان کرد. این حقیقت که وقتی مسئولیت ما در انجام کاری غیرقابل کتمان است، باز هم سعی می‌کنیم تا به هر لطایف‌الحیلی مسئولیت خود را در انجام آن کار کتمان کنیم و با اینکه همه، دست ما را در انجام آن می‌بینند، ولی مسئولیت را به گردن آستین می‌اندازیم، چون دستمان درون آستین بوده و اگر کاری هم کرده‌ایم، از آنجا که این آستین است که دست را پوشانده، پس مسئول آن کار هم، همان آستین است. طی این یک‌سال‌ونیم، جناب پزشکبان سخنان بسیاری گفته که خیلی اوقات فهمیدش برای من بسیار دشوار بوده، ولی شک ندارم که خود ایشان متوجه است که چه می‌گوید. یکی از جدیدترین این سخنان چنین است که گفته‌اند: «ما برای جهاد کشاورزی یکی دیگر را انتخاب کرده بودیم، همین مجلس به ما گفت فلانی خوب است او را باید بگذارید. ما بر اساس کمیسیون کشاورزی مجلس، که به تصور ما کارشناسان آنجا هستند، به‌تصور ما آنها منتخبین مردم‌بودند، به ما گفتند شما این را بگذار. آن آدمی که ما انتخاب کردیم را کنار گذاشتیم، این فردی را که شما می‌گوئید دوست من است، من انتخاب نکردم. من اصلاً کسی را انتخاب نکردم. من همین آدمی را که الان گذاشته‌ام سر کار، چه‌جور انتخاب کردیم؟ ما همین آدمی را که برای بانک مرکزی انتخاب کردیم، بقیه را هم همین‌جوری انتخاب کردیم». نمی‌دانم دیگران چه برداشتی از این سخنان رئیس‌جمهور دارند ولی وقتی ایشان به صراحت و در همین سخنان می‌گویند که «من اصلاً کسی را انتخاب نکردم» یعنی چه؟ بهتر است برای پاسخ به این سوال، به یک سال و نیم پیش برگردیم. آنچه به صراحت و روشنی می‌توان گفت این است که به هر دلیلی؛ از یک طرف هیچ‌کدام از انتخابات‌ها در کشور ما حزبی نیست و از طرف دیگر احزاب نیز در کشور ما، حزب به معنای واقعی نیستند و بیشتر شبیه یک گنده و دوره‌می هستند. در همین انتخابات گذشته، جدای از اینکه شورای نگهبان صلاحیت کاندیداهای بسیاری را با تکیه بر نظارت استصوابی رد کرد، و با اینکه به دلیل سقوط بالگرد مر حوم رئیسی؛ انتخابات ناگهانی بود، ولی از آنجا که فقط یک‌سال تا انتخابات مقرر ریاست‌جمهوری فاصله بود و طبیعتاً لازم بود که از مدت‌ها قبل، احزاب کاندیداهای خود را شناخته باشند، هیچ حزبی، تا آنجا که معلوم است، کاندیدی را کارشده‌ای نداشت یا اگر داشت، فقط کاندیدایش گنده‌ای بود. کاندیدا به این

نگاه حقوقدان

پراگماتیسم متجاوز

نگاهی به عملیات نظامی آمریکادر ونزوئلا

آرش ملکی

پژوهشگر حقوق بین‌الملل

در ساعات پایانی دومین روز از سال جاری میلادی و دقیقاً پس از اعلام آمادگی نیکلاس مادورو برای مذاکره با ترامپ درباره ترانزیت فرامرزی مواد مخدر، نیروهای نظامی ایالات متحده ذیل یک عملیات نظامی گسترده از هوا و زمین به خاک ونزوئلا وارد شده، و رئیس‌جمهور ونزوئلا را دستگیر و از این کشور خارج می‌کنند؛ اقدامی که پس از مجادلات لفظی میان مقامات دو‌دولت و حملات پراکنده به فایق‌های حامل مواد مخدر چندان دور از انتظار نبود، لیکن سرعت عملیات و نتایج حاصله از نگاه بعضی تحلیلگران با میزانی از غافلگیری همراه بوده است. در زمان نگارش این مختصر، عملیات نظامی همچنان جریان داشته و دامنه نامحدودی از تحولات ژئوپلیتیک در چشم‌انداز تحلیلگران قرار دارد. از این رو برآی ارزیابی دقیق اوضاع و احوال باید تا اعلام اختتام عملیات و ثبات نسبی صبر کنیم. با این اوصاف، پیرامون کلیات این رویداد تاریخی چندان تردیدی وجود نداشته، و از آنجا که فی‌نفسه به حاکمیت دو دولت مرتبط است می‌توان آن را روی ترازوی حقوق بین‌الملل قرار داد. از منظر حقوق بین‌الملل موضوعه، این عملیات مصداقی از تجاوز نظامی (Aggression) تفریف‌شده در قطعنامه ۳۳۱۴ مجمع عمومی سازمان

ادامه سر مقاله

نشم؛ وضعیت ایران چگونه است؟ پیش از هر چیز ایران با اسرائیل و آمریکا درگیر جنگی بوده که رسماً نه تمام شده و نه مصداق آتش‌بس است. بنابراین می‌تواند ادامه یابد. از سوی دیگر پرونده هسته‌ای همچنان باز است. علاوه مواضع ایران نسبت به اتفاقات دو سال اخیر منطقه تغییر چندانی نکرده است. از سوی دیگر اوضاع داخلی از نظر شاخص‌های گوناگون اغلب لب مرزی و یا رو به افول هستند. مهم‌تر از همه تورم و نرخ ارز هستند که هر دو صعودی و باشتابی بیش از گذشته در حال افزایش هستند. در نتیجه این وضعیت، شاهد اعتراضات هم هستیم که تاکنون در دهه‌ها شهر رخ داده؛ اعتراضاتی که با مطالبات صنفی آغاز شد و به سرعت رنگ و بوی سیاسی

معنا که نه‌تنها برای خود احزاب معلوم باشد که چه کسی است، بلکه برنامه‌ای آماده که بتواند ارائه کند تا از سوی جامعه داوری شود، آماده داشته‌باشد. بگذریم از اینکه جناب پزشکبان می‌گفت من برنامه‌ندارم و رقیبش هم که ادعای برنامه داشت، فقط مقداری شعار و آرزو و نهایتاً صادرات خیار و گوجه به روسیه را به‌عنوان برنامه ارائه می‌داد. غیر از این، نامزد پیروز هم با آنکه از سوی احزاب اصلاح‌طلب معرفی شد، ولی در ابتدا کاندیدای آنها نبود و فقط پس از اعلام اسامی بود که حمایت این احزاب را کسب کرد که تازه، بعد از پیروزی هم گفت من اصلاح‌طلب نیستم. علاوه بر اینها، به دلیل همان عدم وجود سازوکار حزبی، کابینه‌ای از قبل آماده بر اساس برنامه‌ای مدون برای اداره کشور نیز وجود نداشت و تیم‌یکشبه رئیس‌جمهور، کمیته‌هایی تشکیل داد که وزرا از دل آن بیرون بیایند که بعد معلوم شد وزرا از دل این کمیته‌ها نیز بیرون نیامده و با استناد به همین گفته بالا از جناب پزشکبان، و بر اساس همان وفاقی که ایشان به صورت مکرر اشاره می‌کند، شکل تعیین وزرا و تشکیل کابینه، طور دیگری بوده. اماخب همین که جناب پزشکبان می‌گوید مثلاً وزیر جهاد کشاورزی را کمیسیون کشاورزی مجلس معرفی کرده و منتخب من نبوده (هر چند بر برخی مجلسیان می‌گویند چنین نیست)، به استناد همین سخن و تأکید مکرر جناب پزشکبان، انتخاب وزرا حاصل وفاق بوده. اگر وفاق مورد تأیید ایشان است که هست، خوب چطور جناب رئیس‌جمهور محصول این وفاق را نتیجه کار خود نمی‌داند؟ در ثانی، مگر او فقط ماشین امضای احکام مدیران خود است؟ تمام تلاش ما هواداران ایشان و حتی مخالفان ایشان این بوده که ثابت کنیم رئیس‌جمهور تدارک‌ناچی نیست. اتفاقاً آن «مصیبت معجزه هزاره سوم» هر عیب که داشت که بسیار هم داشت و ویرانگرانه هم داشت، این خُسن را داشت که نشان دهد اتفاقاً رئیس‌جمهور فرصت و امکان بسیاری دارد، بسیار فراتر از یک ماشین امضای احکام. اینکه مجلس شورای اسلامی در یک حرکت سیاسی وزیر اقتصاد او را برکنار کند یا قوه‌ای دیگر، یکی از معاونان او را مجبور به استعفا کند و ایشان بنشینند و این استعفا ی اجباری و آن برکناری استیضاحی را تماشا کند و بعد از ۱۰ ماه که کارد به استخوان برسد، بالاخره رئیس‌بانک مرکزی را عوض کند، چه ربطی به این دارد که ایشان کسی را انتخاب کرده یا نه؟ اینکه ایشان رئیس‌جمهور باشد و بنشیند تا «لا یرحه صیانت ۲» را جلوش بگذارند و امضا کند و وقتی افکار عمومی فشار بیاورد، ایشان پس بگیرد یا فتر اقتصاد و گرانی و تورم در برود و ایشان تازه بعد از ۱۰ ماه رئیس‌بانک مرکزی را عوض کند، اول از همه به خود ایشانش باز می‌گردد. ما به مردم در ایام انتخابات گفتمیم فرق می‌کند چه کسی در پاستور نشسته باشد؛ اما جناب پزشکبان و مشاوران اطراف او هیچ متوجه هستند که ایشان با چنین سخنانی دارد می‌گوید فرقی نمی‌کند چه کسی در پاستور نشسته باشد؟ لطفاً یکی به او بگوید که سخنانش چه معنایی دارد؛ لطفاً.

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

عکس: khameini.ir

فرمان رهبری در پی ناآرامی‌های اخیر

در تبیین روش‌های امام علی (ع) در باب تقوا، افزودند: «امیرمومنان گاهی تقوا را در محراب عبادت و نماز و تضرع به درگاه پروردگار تجلی می‌بخشید و فرشتگان عرش را به تحیر و رشک وامی‌داشت؛ گاه با صبر و سکوت و گذشتن از حق خود برای حفظ وحدت مسلمین و جلوگیری از بروز اختلاف آنها عملی می‌کرد و گاه، با سینه‌سپر کردن در صحنه‌های دشوار مانند لیل‌ه المّیت و غزوات پیامبر (ص)،» ایشان با اشاره به ضرورت پیروی احاد مردم و به‌خصوص مسئولان، از روش‌های تقوایی امام علی (ع)، افزودند: «عدالت علوی نیز واجبی‌ترین و جدی‌ترین نیاز کشور است و ما امروز بر خلاف شیعه در طول تاریخ، هیچ بهانه‌ای برای پیگیری نکردن و اجرا نشدن عدالت نداریم؛ چراکه حکومت «جمهوری اسلامی و نظام علوی» است، «مقام رهبری در بیان موانع تحقق عدالت و تقوا، گفتند: «گاهی ترس، گاهی تردید و ملاحظه رفاقت‌ها و گاهی ملاحظه دشمن، جلوی کار را می‌گیرد اما باید بدون ملاحظه بی‌مورد، به سمت توسعه عدالت و تقوا حرکت کرد.» ایشان با جلب توجه‌ملت و مسئولان به یک نکته مهم در زندگی امیرمومنان، گفتند: «باید دقت کرد که مولای متقیان در همه درگیری‌های نظامی در دوران پیامبر و سال‌های حکومت‌شان فاتح و پیروز بود اما روش‌های مختلف دشمنان شکست‌خورده برای فریب و سست کردن مردم، در موارد زیادی مانع تحقق اهداف امام علی(ع) شد.»مقام رهبری، «ایجاد شایعات و استفاده از دروغ و فریب و نفوذ و روش‌های مشابه و به تعبیر امروزی، جنگ نرم را سیاست دشمنان مولای

اعتراضات و واکنش‌ها به اظهارات مداخله جویانه ترامپ ادامه دارد

خط قرمز مداخله خارجی

گروه خبر: در سه روز گذشته برخی شهرهای کشور صحنه رخ دادن اعتراضات و درگیری‌هایی پرآکنده بود. اخبار رسانه‌های رسمی داخلی حاکی از آن است که در بعضی مناطق، «اقداماتی مسلحانه یا حملاتی سازماندهی شده» رخ داده است. وقایع سه روز گذشته در مناطق مختلف خالی از تلفات نبود. همزمان با این وقایع، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده نیز با انتشار پستی در شبکه تروث‌سوشال به اتفاقاتی که در ایران رخ می‌دهد واکنش نشان داد. اظهارات ترامپ با واکنش مقامات رسمی، وزارت امور خارجه و همچنین واکنش چهره‌ها و جریان‌های سیاسی روبه‌رو شد. تمام واکنش‌ها بر این موضوع متمرکز بود که مداخله خارجی در اعتراضات، خط قرمز است.

اعتراضات در سه روز گذشته

بر اساس گزارش منتشرشده در خبرگزاری ایرنا «روز جمعه تجمععاتی در برخی نقاط شهرهایی چون قم، مرودشت، یاسوج، مشهد و همدان برپاشده است اما ساعاتی پس از برگزاری و طرح برخی شعارها پایان یافته است.» در همین گزارش به این موضوع نیز اشاره شد که در تهران پارس و خاکسفید در شرق تهران و همچنین اصفهان نیز تجمعاتی برگزار شد. «مراسم خاکسپاری امیرحسام خدایاری، خداداد شیروانی و داریوش انصاری بختیاروند سه تن از جانب‌اخترگان حوادث اخیر نیز روز جمعه در کوهدشت، فولادشهر و مرودشت برگزار شد.» خبرگزاری فارس روز ۱۲ دی در گزارشی که مجموعه‌ای از اخبار خبرنگاران این خبرگزاری بود، نقاط درگیری روز ۱۲ دی را اینطور فهرست کرد: «هرسین کرمانشاه، کرمانشاه، دره‌شهر ایلام، همدان، قم، کوهدشت، مرودشت در استان فارس، چهارمحال و بختیاری، اراک، یزد، گوهردشت کرج.» بر اساس گزارش فارس، در هرسین یک نیروی بسیج به نام علی عزیزی با ضربات چاقو به شهادت رسید. یک نفر نیز در قم کشته و در اراک یک نیروی بسیج زخمی شد. تسنیم نیز شامگاه جمعه ۱۲ دی، از وقوع اعتراض در بجنورد خبر داد و نوشت: «اعتراض محدود تعدادی از شهروندان نسبت به نوسانات ارزی در بجنورد، در برخی نقاط از مسیر مطالبه‌گری اقتصادی خارج شد و به اغتشاش جزئی انجامید.» وایط عمومی سپاه امیرالمومنین (ع) استان ایلام نیز روز ۱۳ دی متن صحبت‌های فرمانده این نهاد را منتشر کرد که از رخ دادن اعتراضات در سرابله واقع در بخش چرداول این استان خبر داد. خبرگزاری‌های رسمی داخلی همچنین طی سه روز گذشته به نقل از مقامات قضایی، انتظامی و نظامی، از شناسایی و بازداشت «عوامل اغتشاش و کشته‌سازی» در برخی استان‌ها از جمله لرستان، اصفهان، البرز و همدان خبر دادند. یک نفر نیز در همدان کشته شد که حمزه امرابی معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری همدان درباره آن گفت که این رخداد «در چار چوب سناریوی نخ‌نمای کشته‌سازی و بهره‌برداری رسانه‌ای از وقایع داخلی کشور ارزیابی می‌شود.»

مراقب سربازان خود در خاور میانه باشید

رئیس‌جمهور آمریکا روز جمعه با انتشار پستی در شبکه اجتماعی خود، اظهاراتی درباره اعتراضات فعلی در ایران مطرح کرد. به گزارش ایسنا، ترامپ نوشت: «اگر ایران به معترضان مسالمت‌جو شلیک کند و آن‌ها را به‌طور خشونت‌آمیز بکشد، کاری که معمولاً انجام می‌دهند، ایالات متحده به کمک‌شان خواهد آمد. ما کاملاً آماده اقدام هستیم.» این ادعای ترامپ با واکنش‌های تندی در داخل کشور مواجه شد. با توجه به اینکه اظهارات ترامپ به معنی مداخله نظامی علیه ایران بود، مقامات ارشد کشور هم تمرکز خود را بر مقابله نظامی با این تهدید و اشاره به پایگاه‌های امریکایی در منطقه گذاشتند.

مسعود نیشکیان، رئیس‌جمهور کشور ما دیروز واکنش به این اظهارات گفت: «مشکلات و ناامنی‌های منطقه حاصل اقدامات همین جنایتکاران است که با بمباران مردم، زنان و کودکان، مرتکب نسل‌کشی می‌شوند اما ادعای کنند که می‌خواهند برای مردم ایران دموکراسی بیاورند. ملت ما با قدرت خواهد ایستاد و اگر در مسیر حق، عدالت و راه امام حرکت کنیم، هیچ قدرتی توان به زانو درآوردن این ملت را نخواهد داشت.»

محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس اینگونه واکنش نشان داد: «فریاد شیطان بلند شد چرا که تلاش عوامل میدانی مسلح‌سرویس‌های جاسوسی برای تبدیل اعتراضات بحق بازاریان و اصناف و تبدیل آن به نبردهای شهری خشن و مسلح با آگاهی تاریخی ملت ایران با شکست روبه‌رو شد. ملت ایران در طول تاریخ دشمنانی به مراتب کارگرفته‌تر از اینها را ناامید کرده‌اند؛ هرگز صف معترضین را بازمدوران خارجی یکی نمی‌دانیم و فرزندان عزیز خود را در آغوش می‌کشیم. همچنین رئیس‌جمهور نامحترم آمریکا هم بایدان با این اعتراف رسمی تمام‌مراکز و نیروهای امریکایی در کل منطقه هدف مشروع را در پاسخ به هر ماجراجویی احتمالی خواهد بود. بدانید که ایرانیان در برابر دشمن خارجی متحد و مصمم به اقدام هستند.»

اسدیمعباس عراقچی، وزیر امور خارجه نوشت: «آنهايي که در ايران تحت تأثير نوسانات گراي نرخ ارز قرار گرفته‌اند، در چند روز گذشته به طور مسالمت‌آمیزی اعتراض کرده‌اند، همانطور که حق آنهاست. جدای از آن، ما شاهد مواردی از شورش‌های خشونت‌آمیز نیز بوده‌ایم، از جمله حمله به ایستگاه پلیس و پرتاب کوکتل مولوتف به سمت افسران پلیس. رئیس‌جمهور ترامپ که اخیراً کارآمدی را در داخل مرزهای ایالات متحده مستقر کرد، بهتر از همه می‌داند که حملات مجرمانه به اموال عمومی قابل تحمل نیست. به همین دلیل است که پیام امروز برزیدنت ترامپ، که احتمالاً تحت تأثیر کسانی است که از دیپلماسی می‌ترسند یا به اشتباه معتقدند دیپلماسی غیر ضروری است، بسیار غیر مسئولانه و خطرناک است. ملت بزرگ ایران مانند گذشته هر گونه دخالت در امور داخلی خود را قاطعانه رد خواهند کرد. به همین ترتیب، نیروهای مسلح قبرتمند ما در حالت آماده‌باش هستند و دقیقاً می‌دانند در صورت نقض حاکمیت ایران، کجا را